

درس چهاردهم: یاد حسین (ع) (فارسی پایه هشتم)

واژگان جدید

حسرت:	تَف:	کام:
خامه:	غرقه:	بحر:
عطشان:	شط:	محشر:
کَلک: قلم، انگشت کوچک دست	روایت:	مخوف:
اصول:	آرمان:	اعمال کردن:
محوّطه:	مضيقه:	فی المجلس:
تذکرات:	فضیلت:	اصلاح کردن:

تاریخ ادبیات

حکایت زمستان: حکایت حال رزمنده‌ای به نام «عبّاس حسین مردی» است که به دست عراقی‌ها گرفتار می‌شود. نویسنده این اثر «سعید عاکف» نویسنده و خاطره نویس معاصر است. وی در سال ۱۳۵۱ هجری شمسی در تهران متولد شده است.

فدایی مازندرانی:

بازگردانی شعر یاد حسین علیه السلام

۱. آن چنان از گرما و حرارت دل شاعر، دهان او خشک و تشنه گردید که «ردیف» شعرش یک‌سره واژه «تشنه» آمده است.

۲. قلم با سوز و گداز بر کاغذ دفتر، واژه «تشنه» را نوشت و از سوز و آه دل و اشک چشم، جوهر قلم خشک گردید.

۳. آه و افسوس می خورم که روز عاشورا در دشت کربلا، امام حسین(ع)، آن پادشاه بی لشکر و یاور، تشنه بود.

۴. امام حسین(ع)، با لبانی خشک و دلی سوخته و دیدگانی اشک بار، در آن بیابان کربلا، غرق در دریای بلاها و حوادث بود.

۵. قلب خاندان پیامبر(ص) مانند ماهی که از آب بیرون افتاده باشد؛ می تپید و در آن بیابان، سوخته دل و تشنه لب بودند.

۶. خاندان پیامبر(ص) و نسل امام علی(ع)، حیدر کرآر، از بزرگ تا کوچک، از علی اکبر(ع) تا علی اصغر(ع) همگی عطشان و تشنه لب بودند.

۷. آن کسی که در لب حوض کوثر در بهشت، تشنگان را سیراب خواهد کرد؛ به کدامین گناه در کنار رود فرات تشنه لب به شهادت رسید؟

۸. وقتی حضرت عباس(ع) به سوی آب فرات رفت؛ در کنار آب به یاد تشنگی امام حسین(ع) و یاران و فرزندان از آب ننوشید و به شهادت رسید و تا روز قیامت و برپا شدن صف محشر تشنه ماند.

۹. از بس که «فدایی» بر صفحه کاغذ، مکرر و پی در پی واژه «تشنه» را نوشت از قلم او مانند دلش دود به هوا برخاست. فدایی مازندرانی

دانش ادبی

ردیف: به واژه های دقیقاً یکسان و هم معنی گفته می شود که در پایان مصرع ها و بعد از قافیه می آیند. آوردن «ردیف» اختیاری است. در حالی که وجود «قافیه» در اشعار کلاسیک فارسی اجباری است. ردیف سبب زیبایی، گیرایی و گوش نوازی شعر می گردد و بر بار عاطفی و احساسی کلام شاعر می افزاید. ردیف در کامل کردن معنای هر بیت و انتقال پیام نهایی آن نیز مؤثر است.

به مثال های ذیل توجه کنید:

۱. شد چنان از تف دل کام **سخنور تشنه** که ردیف سخنش آمده **یک سر تشنه** (فدایی مازندرانی)

۲. شکر گویم که مرا **خوار نساخت** به خسی چون تو **گرفتار نساخت** (جامی)

تکالیف:

۱. متن درس را با دقت بخوانید و خودارزیابی های صفحه ۱۰۰ را پاسخ دهید.

۲. فعالیت های نوشتنی صفحه ۱۰۱ را پاسخ دهید.